

«Խնկնադիմանկար»:

ՀՍՄՀ վաստակավոր նկարիչ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի վերջերս կայացած ցուցահանդեսը մեծ հաջողություն ունեցավ: Հարյուրավոր այցելուներ դիտեցին ներկայացված աշխատանքները և արտահայտեցին հիացական կարծիքներ: Ռ. Խաչատրյանը արվեստասերների դատին է ներկայացնում հիմնականում մատիտային գիմնասերներ, որոնք աչքի են ընկնում պրոֆեսիոնալ բացառիկ մակարդակով և բոլորին այնքան ծանոթ

ՌՈՒԴՈԼԳ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՑՈՒՑԱՅԱՆԴԵՍԻՑ ԴԵՏՈ

բնորոշներին նման լինելով: Կաշառում է նաև նկարելու տեխնիկայի ընտրությունը՝ մանկությունից ծանոթ մատիտը, հանդիսատեսներից յուրաքանչյուրը միանգամայն ի վիճակի է գեանհատելու նկարչի՝ մատիտին տիրապետելու արտիստականությունը:

1978-ին արված կնոջ դիմանկարում ուրվագծված է միայն գրյուխը, արված են անկանոն շտրիքներ, բայց մենք տեսնում ենք կանացի տպավորվող դեմք՝ իրեն բնորոշ հմայքի կնիքով: Կատարվում է գեղարվեստական ակտ: Դա արվեստի հենց այն գաղտնիքն է, որը հնարավոր չէ բացատրել վերլուծությամբ. դա գեղարվեստի ծրնրն է մոգականությունն է:

Նկարիչը մոդելի հետ ծայրաստիճան նմանության է հասնում բրնձրդին նկարելու շնորհիվ: Մենք նկատում ենք, որ նույնիսկ իր ինքնադիմանկարն ստեղծելիս նա դիմել է հայելու օգնությանը, և նկարում աշխատող ձեռքը ստացվել է ձախը: Ռ. Խաչատրյանը աշխարհի չի անում բնորոշ դեմքի անգամ մի

ծալքը, մի կենդանու: Նրա համար դեմքը հոգու հայելին է, միայն թե պետք է ուղադիր նայել ու տեսնել նրա խորքը: Նկարչին հետաքրքրում են հոգու առավել նուրբ ու անընդմարելի տեղաշարժերը: Առանձնահատուկ շեշտադրված նմանության միջոցով նա ձգտում է ըմբռնել, փնտրել մարդու ողջ ներաշխարհը և ոչ թե ընդգծել ամենաբնորոշը:

Դիմանկար ստեղծելու այս կոնցեպցիայի մեջ է թափնված նկարչի հաջողության մի այլ գաղտնիք՝ հավատն այն բանի հանդեպ, որ վատի կողմին միշտ կա լավը, և նա աշխատում է անգլյաման բացահայտել, ցույց տալ այդ լավը:

Ռ. Խաչատրյանը սիրում է իր հերոսներին հանդերձավորել, նրանց շուրջը ստեղծելով «մի փոքրիկ կառնակալ» (Ռ. Մալախով), աչքի առաջ դասավորելով կյանքից մինչև մեր օրերը ներառող գույրոգությունների մի ողջ շարք: Այնպիսի գործեր, ինչպիսիք են «Հուլիսը», «Լուսուսան», «Արու լալա Մահարին», «Դավիթը», «Բոշարովը» և ուրիշներ, ի մի են հա-

վաում ժամանակակից և հին շրջանի կերպարներին. նրանք միավորվում, ամբողջացնում են իրար և մեզ համոզում, որ մարդկային անհատականության արժեքը անփոփոխ է մնացել վաղնջական շրջանից սկսած մինչև մեր օրերը: Այդ աշխատանքները սփռում են հավերժական գեղեցկությանն առանձնահատուկ բույր ու հմայք:

Իր նկարների ողջ «դասականությունը» հանդերձ, հանգամանք, որին նա հասնում է շանադիր մշակվածությամբ, ճշգրիտ գծի, զուգորդականության, երբայնություն միջոցով, Ռ. Խաչատրյանը մնում է որպես 20-րդ դարի ստեղծագործող: Պայմանականությունը, որով համակված է մեր ժամանակի արվեստը, չի շրջանցել նաև նրան: Դա նկատելի է հատկապես «Աշտի դիմանկարի» (1979) սկզբունքով արված մյուս դիմանկարներում: Դրանցում մշակված է միայն դեմքը, որը երևում է պարզորոշ, հստակ և ծավալային, այսինքն՝ եռաչափ, իսկ մնացածը հազիվ նշմարված է նուրբ ուրվագծով, և դա հաճախ

պատկերացում չի տալիս ծավալային կոնստրուկցիայի՝ մարդու «ուսկրային սիստեմի» մասին: Հագիվ թե հարկ կա այստեղ խոսելու կոմպոզիտի մասին, բայց նաև անվիճելի է, որ Ռ. Խաչատրյանի աշխատանքներում իրար են բախվում աշխարհընկալման, «արվեստագետի աչքի» երկու տեսակ: Դա էլ բնական է, մարդը երբեք չի կարող կտրվել, հեռանալ իր ժամանակից: Գուցե հարկ է հենց այդ «կոմպոզիտով» բացատրել նկարչի դիմանկարներին բնորոշ որոշակի «մոմատիպությունը», նրա մոդելների և մեր միջև ընկած ինչ-որ բանգործային հեռավորությունը: Բայց չէ՞ որ ոչ ոք ապահովագրված չէ անհաջողությունից: Ռ. Խաչատրյանի լավագույն գործերում առկա է ստեղծագործական անհատականության, մարդկային խառնըմպածի բարդության, մարդու կյանքի արժեքավորության հրմայք:

ՍԵՅՐԱՆՈՒԸ
ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

«Լարուս»:

«Ղեմմա»:

Rudolf Khachatryan (1937–2007)

Rudolf Khachatryan Digital Archive · rudolfart.com

After Rudolf Khachatryan's Exhibition

This file was downloaded from:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0065?lang=en>

Works by Rudolf Khachatryan © Heirs of Rudolf Khachatryan. Other texts, photographs and design © their respective authors. When using this material, please credit the source and link to the page above.